

פרק ו': עידוד עלייה לישראל וחזרה אליה (הוראת שעה)

- השם 12. פרק זה יהיה "חוק עידוד עלייה לישראל וחזרה אליה (הוראת שעה), התשפ"ו-2026".
- סעיפי החוק 13. ואלה סעיפי החוק לעידוד עלייה לישראל וחזרה אליה (הוראת שעה), התשפ"ו-2026:
- "הגדרות" 1. בחוק זה –

"הכנסה אחרת" – כהגדרתה בסעיף 62א(ד) לפקודה;

"הכנסה מזכה" – הכנסה חייבת שהיא הכנסה מיגיעה אישית לפי סעיף 2(1) או (2) לפקודה, שאינה הכנסה מקרוב ואיננה הכנסה אחרת;

"הכנסה מקרוב" – לרבות הכנסה המיוחסת לאדם מתאגיד שקוף, שבעל זכויות בתאגיד הוא קרובו;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 1 לחוק המוצע

להגדרה "הכנסה אחרת" ו"הכנסה מזכה" – החוק המוצע נועד לתמרץ באמצעות פטור ממס על הכנסות אקטיביות בישראל של עולים חדשים או תושבים חוזרים ותיקים (להלן בחוק המוצע – זכאים). לפיכך הוגדר הבסיס להכנסות המזכות כהכנסות מיגיעה אישית של הזכאים שמקורן בעבודה או בעסק. לעניין זה יובהר כי ההכנסה המזכה תימדד לפי התרומה בפועל של היגיעה האישית של הזכאים לביצוע הפעילות שממנה נבעו ההכנסות (תוך הבחנה בין חלק ההכנסה שנבע מהיגיעה האישית לבין חלק ההכנסה הנובע מפעילותם של משתתפים אחרים).

נוסף על כך וברומה למקרים אחרים שבהם ניתנות הטבות בדיני המס, מוצע להחריג הכנסות שהתקבלו מקרובים (כפי שיוסבר בהמשך). וכן סוגים של הכנסות אשר להן אופי פאסיבי יחסית, אך בנסיבות שונות יכולות להיחשב הכנסה מיגיעה אישית כגון הכנסה מדמי שכירות או ממכירת נייר ערך המהווה מלאי עסקי. סוגים כאלה מנויים בסעיף 62א(ד) לפקודת מס הכנסה (להלן בחוק המוצע – הפקודה). לנוכח תכלית ההטבה והרצון לעודד פעילות אקטיבית בישראל של הזכאים, מוצע להחריג גם סוגי הכנסות אלה.

להגדרות "הכנסה מקרוב", "קרוב", "תאגיד שקוף" – ברומה למקרים אחרים שבהם המחוקק מעניק הטבות במס, לצורך מניעת תכנוני מס וכדי לשמר את תכלית ההטבה, מוצע לקבוע כי הכנסות שהתקבלו מצדדים קשורים של הזכאי לא ייכללו כהכנסות המזכות בהטבה. בהכנסות אלה נכללות הכנסות מקרוב כהגדרתן בסעיף 88 לפקודה, אך גם הכנסות מתאגיד שקוף, שבעל זכויות בתאגיד הוא קרובו של הזכאי. "תאגיד שקוף" פירושו לפי סעיף 64א(א) לפקודה, חבר בני אדם שרווחיו והפסדיו מיוחסים לבעלי הזכויות בו. עם זאת, מוצע לאפשר לזכאי לקבל פטור ממס על הכנסה מחברה שבבעלותו המלאה (אשר באופן פורמלי נכללת בהגדרה "קרוב" של הזכאי), וזאת שכן לעתים זכאים מפיקים את הכנסתם העסקית בפעילות באמצעות חברה שבבעלותם.

סעיפים בפרק י"ח להצעת חוק זו, מוצעת מתכונת 12 ו-13 היוצרת דבר חקיקה עצמאי, ולפיה הסעיף הראשון בפרק זה (סעיף 92) מקים את החוק החדש שיווצר – חוק עידוד עלייה לישראל וחזרה אליה (הוראת שעה), התשפ"ו-2026 (בפרק זה – החוק המוצע), והסעיף השני (סעיף 93) מביא את נוסח החוק המוצע כדבר חקיקה נפרד.

כללי ניסיון העבר מלמד שבעלייה לארץ של עולים חדשים בכלל ואוכלוסייה חזקה בפרט טמונה, ככלל, תרומה לכלכלה הישראלית, בתחומים שונים כגון הגברת פעילות עסקית, צריכה ועוד. בתקופה האחרונה נצפית עלייה ניכרת בגילויי אנטישמיות ברחבי העולם, וחברי קהילות יהודיות, במיוחד כאלה בעלות רמה סוציו-אקונומית גבוהה יחסית, שוקלים הגירה למקומות שונים שאינם דווקא מדינת ישראל. לפיכך בנקודת הזמן הזו, מוצע לתמרץ עולים פוטנציאליים (וישראלים המתגוררים שהות ממושכת בחוץ לארץ) לבחור להגר לישראל ולעלות לארץ. בשל היותה של ההטבה תמריץ בנקודת הזמן הזו, היא בנויה במתכונת של הוראת שעה.

חשוב לציין כי כיום יחידים שהפכו לתושבי ישראל, כהגדרתם בפקודת מס הכנסה, זכאים להטבות מס שונות, לרבות נקודות זיכוי במס הכנסה ופטור ממס על הכנסות שהופקו או שנצמחו מחוץ לישראל. בחוק זה מוצע לתמרץ בדרך של הטבת מס גם על הכנסות מיגיעה אישית שהופקו בישראל, ובכך לעודד את העולים (וישראלים המתגוררים שהות ממושכת בחוץ לארץ) לא רק להגיע לארץ אלא גם להתיק לישראל פעילות אקטיבית של התפרנסות, על ההשלכות הכלכליות שיש להעתקה שכו.

ההטבה בנויה, כאמור, במתכונת של הוראת שעה ולכן היא תחול לעניין עולים ותושבים חוזרים שהפכו לתושבי ישראל בשנת 2026 בלבד. ההטבה תחול לתקופה של חמש שנות מס עד שנת 2030, ולאחריה לא יחול עוד הפטור וההכנסה החייבת תחושב כרגיל.

“עולה” – יחיד שבידו אשרת עולה או תעודת עולה לפי חוק השבות, התש”ו-1950²⁰, או מי שנמנה עם סוג בני אדם שביום תחילתו של חוק זה נקבע לגביהם שזכאים לסל קליטה לפי סעיף 2 לחוק סל קליטה, התשנ”ה-1994²¹, אך למעט מי שאזרחותו הישראלית בוטלה על פי סעיף 11 לחוק האזרחות, התשי”ב-1952²²;

“הפקודה” – פקודת מס הכנסה²³;

“קרוב” – כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה, למעט חברה שבבעלותו המלאה של העולה;

“תאגיד שקוף” – כהגדרתו בסעיף 64(א) לפקודה;

“תושב חוזר ותיק” – כהגדרתו בסעיף 14(א) לפקודה, ובלבד שבידו תעודת תושב חוזר שהנפיק לו משרד העלייה והקליטה;

“תושב ישראל” – כהגדרתו בפקודה.

ד ב ר י ה ס ב ר

אותם בסל קליטה), הוכנסה, אך תוך תיחום לאוכלוסיות אשר נכון ליום תחילתו של החוק המוצע נקבעה לגביהן הזכאות לסל קליטה.

להגדרה “תושב חוזר ותיק” – הגדרה זו מבוססת על סעיף 14(א) לפקודה, שבו הדרישה היא להיותו של התושב החוזר הוותיק תושב ישראל לאחר שהיה תושב חוץ במשך עשר שנים רצופות לפחות, בתוספת דרישת ההכרה של משרד העלייה והקליטה במעמדם של התושבים החוזרים, בדומה לדרישה להכרה במעמדם של עולים חדשים. בדומה להטבה שניתנת לפי סעיף 14 לפקודה, ההטבה מוצעת גם לתושבים חוזרים ותיקים מתוך ההבנה שמדובר באנשים שכבר השתקעו בחוץ לארץ, ושיש הצדקה לתמריץ אותם להגיע לישראל.

להגדרה “תושב ישראל” – ההגדרה מפנה להגדרה “תושב ישראל” שבפקודה, אשר ככלל מתייחסת למי שמרכזו חייו בישראל. יובהר כי כאמור בסעיף 2(ג) לחוק המוצע, ההגדרה כוללת גם את האפשרות, הקבועה בסעיף 14(ב)1 לפקודה, לבחור בשנת הסתגלות, לעניין מועד ההכרה באדם כתושב ישראל.

להגדרה “עולה” – ההגדרה מבוססת על ההגדרה שבסעיף 35(ד) לפקודה, בשינויים אשר בעיקרם נועדו לייעד את ההטבה לאוכלוסיות שאותן מבוקש לעודד לעלות, בהתאם לתכלית העידוד להגעה לישראל ולהתיישבות בה כאמור בחלק הכללי לדברי ההסבר לחוק המוצע. ההגדרה קובעת כי עולה הוא יחיד שבידו אשרת עולה או תעודת עולה לפי חוק השבות, התש”ו-1950, או מי שנמנה עם סוג בני אדם שביום תחילתו של החוק המוצע נקבע לגביהם שזכאים לסל קליטה לפי סעיף 2 לחוק סל קליטה, התשנ”ה-1994, כגון אזרח עולה או קטין חוזה ולמעט מי שאזרחותו נשללה לפי סעיף 11 לחוק האזרחות, התשי”ב-1952, כגון במקרה שהאזרחות ניתנה על יסוד פרטים כוזבים. בשל תכלית החוק המוצע לא נכללו בהגדרה אוכלוסיות המנויות בהגדרה שבפקודה, שהכללתן אינה עונה לתכלית האמורה מאחר שאינן אוכלוסיות שלא היו בארץ בכלל או במשך תקופה ארוכה ושהגעתן לארץ נעשית במסגרת תהליך עלייה. אוכלוסיות אלה הן מי שזכאי לאשרת עולה או לתעודת עולה ובידו אשרת או רישיון לישיבת ארעי לפי חוק הכניסה לישראל, התשי”ב-1952 ותושב חוזה יובהר כי בשל העובדה שמדובר בעידוד נקודתי ובהוראת שעה האוכלוסייה הבלתי מוגדרת הנוספת הכלולה בהגדרה המקורית שבפקודה, שהיא סוג בני אדם ששר האוצר קבע שדינם כדוין עולה (קביעה שמזכה

²⁰ ס”ח התש”י, עמ’ 159.

²¹ ס”ח התשנ”ה, עמ’ 56.

²² ס”ח התשי”ב, עמ’ 146.

²³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ’ 120.

(א) עולה שהיה לתושב ישראל לראשונה בשנת המס 2026 ותושב חוזר ותיק שהיה לתושב ישראל בשנת המס 2026 יהיו פטורים ממס על הכנסתם המזכה, שהופקה או שנצמחה בישראל בשנות המס המפורטות בפסקאות (1) עד (4), עד לתקרות ההכנסה כמפורט לצידן, אלא אם כן ביקשו אחרת, לעניין ההכנסות, כולן או חלקן –

- (1) בשנות המס 2026 ו-2027 – עד לתקרת הכנסה של מיליון שקלים חדשים, לכל שנה;
- (2) בשנת המס 2028 – עד לתקרת הכנסה של שש מאות אלף שקלים חדשים;
- (3) בשנת המס 2029 – עד לתקרת הכנסה של שלוש מאות וחמישים אלף שקלים חדשים;
- (4) בשנת המס 2030 – עד לתקרת הכנסה של מאה וחמישים אלף שקלים חדשים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), עולה או תושב חוזר ותיק כאמור ברישה של אותו סעיף קטן, יהיו זכאים בשנת המס 2026 לתקרת ההכנסה הפטורה המפורטת בסעיף קטן (א)(1), באופן יחסי לתקופת תושבותם בישראל בשנה האמורה.

(ג) לעניין בחינת המועד שבו היה יחיד לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, לפי הוראות סעיף זה, יחולו הוראות סעיף 14(ב)(1) לפקודה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 2 לחוק המוצע

לסעיף קטן (א)

מעבר לתקרת ההכנסה. החל משנת 2031 לא יחולו עוד תקרות הפטור, וההכנסה החייבת תחושב כרגיל.

בדומה לקבוע בסעיף 14 לפקודה, מוצע לאפשר לזכאים שלא לבקש את ההטבה, לעניין ההכנסות, כולן או חלקן.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע שתקרת ההכנסה הפטורה ממס בשנת 2026 תיקבע באופן יחסי לתקופת תושבותו בארץ של הזכאי. הצורך בקביעת מנגנון של יחסיות כאמור נובע מהעובדה שהכנסתו המוטבת של הזכאי בישראל היא הכנסה המופקת רק החל ממועד תושבותו בישראל, ולפיכך היא מופקת על פני מספר חודשים מצומצם מתוך כלל שנת המס. אם יינתן הפטור במלואו באותה שנה, בלא התאמה לתקופת הפקת ההכנסה בפועל, הרי שההטבה שתוענק תהיה גבוהה באופן ניכר מהמתוכנן, ותינתן לבעלי הכנסות גבוהות הרבה יותר.

לסעיף קטן (ג)

מאחר שהכנסתו המוטבת של הזכאי היא הכנסה המופקת רק החל ממועד תושבותו בישראל, למועד שבו נהיה לתושב נודעת חשיבות מרבית. מוצע כי לעניין בחינת המועד שבו היה הזכאי לתושב ישראל יחולו

מוצע שעולה יחיד, שהיה תושב ישראל לראשונה בשנת המס 2026 ותושב חוזר ותיק שהיה לתושב ישראל בשנת המס 2026, יהיו פטורים ממס על חלק מהכנסתם המזכה, שהופקה או שנצמחה בישראל בשנות המס הראשונות להשתקעותם בישראל. זאת מתוך הנחה שבתקופה זו יש להם את הקושי הרב ביותר, וכי לאחר תקופת ההשתקעות הראשונה ימשיכו להתגורר בישראל. לעניין זה המועד שבו הופך היחיד לתושב ישראל ייקבע לפי היום שבו העתיק היחיד את מרכז חייו לישראל, והביטוי "היה לתושב ישראל", הקיים גם בפקודה, משמעו הפך לתושב ישראל כאמור. עוד יובהר כי כאמור להלן, יחיד שבחר בשנת הסתגלות כמשמעותה בסעיף 14(ב) לפקודה ייחשב כמי שהפך לתושב ישראל רק בסיומה, ובלבד כמובן שהעתיק את מרכז חייו לישראל. ההטבה תינתן בהדרגתיות יורדת כאשר בשנים 2026 ו-2027 תינתן ההטבה הגבוהה ביותר, עד לתקרה של מיליון שקלים חדשים לכל שנה, ובשנים שלאחר מכן הטבה נמוכה יותר כמפורט בסעיף 2 לחוק המוצע, עד לתקרה של מאה וחמישים אלף שקלים חדשים בשנת 2030. לעניין נקודות זיכוי, לרבות נקודות זיכוי לפי סעיף 35 לפקודה, וכן לעניין שיעורי המס שיחולו, תחושב הכנסתם החייבת של הזכאים החל מהשקל הראשון

שמירת דינים 3. אין באמור בחוק זה כדי לגרוע מדהוראות לפי סעיף 14 לפקודה.

תחילה ותחולה 4. תחילתו של חוק זה ביום י"ב בטבת התשפ"ו (1 בינואר 2026), והוא יחול על הכנסות מזכות שהופקו או שנצמחו בישראל של עולה או תושב חוזר ותיק כאמור בסעיף 2 מהיום שהעולה היה לתושב ישראל לראשונה או שהתושב החוזר הוותיק היה לתושב ישראל.

ד ב ר י ה ס ב ר

או שנצמחו מחוץ לישראל. מוצע להבהיר שהזכאי יוכל לקבל את ההטבות הקבועות בחוק המוצע על הכנסותיו מעבודה, עסק או משלח יד, שהופקו מיגיעתו האישית בישראל בהתאם לתקרות שנקבעו בחוק, ועם זאת יהיה זכאי גם לפטור על הכנסותיו שהופקו או שנצמחו מחוץ לישראל בהתאם לסעיף 14 האמור.

סעיף 4 לחוק

מוצע לקבוע שתחילתו של החוק המוצע תהיה ביום י"ב בטבת התשפ"ו (1 בינואר 2026), והוא יחול על הכנסות של העולה או התושב החוזר הוותיק שהופקו או נצמחו בישראל מהיום שהעולה היה לתושב ישראל לראשונה או שהתושב החוזר הוותיק היה לתושב ישראל. זאת, לצורך החלת ההוראות על שנת מס מלאה.

הוראות סעיף 14(ב) לפקודה, אשר מאפשרות לזכאי לבחור בשנת הסתגלות, שבה לא יראו אותו כתושב ישראל במשך שנה מיום שעלה או שב לישראל, אם הודיע על כך בתוך 90 ימים מיום שהגיע לישראל. על כן מי שבחר בשנת ההסתגלות כאמור, יראו אותו כמי שהיה לתושב ישראל רק ביום שהסתיימה שנת ההסתגלות. קרי אם יחיד עלה בשנת 2025 ובחר בשנת הסתגלות, יראו אותו כמי שעלה בשנת 2026, בתאריך שבו מסתיימת שנת ההסתגלות.

סעיף 3 לחוק המוצע

כאמור, הטבה זו מצטרפת להטבות אחרות הקיימות כבר היום לעולים חדשים ותושבים חוזרים ותיקים. כיום, מלבד נקודות זיכוי, זכאי עולה ותושב חוזר ותיק, לפי סעיף 14 לפקודה, לפטור ממס לתקופה של עשר שנים מהמועד שבו הפך היחיד לתושב ישראל, על כלל הכנסותיו שהופקו